

Mgr. Filip Lýsek

Ohlédnutí za hlavní výstavou sezóny „Zdeněk Burian – stopami pravěku“.

Ve dnech 1.7. - 28. 9. 2014 proběhla ve výstavních sálech přízemí Regionálního muzea v Českém Krumlově hlavní výstava sezóny s názvem „Zdeněk Burian – stopami pravěku“. Výstava představila výběr z díla nestora české vědecké ilustrace ze sbírek Památníku národního písemnictví v Praze, Moravského zemského muzea v Brně a Národního zemědělského muzea – Zámek Ohrada, a to se zvláštním zřetelem na tematiku pravěku, umělecké obrazové rekonstrukce z oblasti paleontologie, paleozoologie a paleoantropologie. Návštěvníci se mohli těšit nejen na kolekci originální prací -perokreseb, kvašů a olejů - z rozsáhlého díla Zdeňka Buriana, ale i na vybrané paleontologické exponáty a díky laskavosti zapůjčitelů i na modely koster a kosterních pozůstatků vyhynulých pravěkých tvorů. Prioritní zřetel na tematiku pravěku předurčoval nejen obsahovou, ale i celkovou výtvarnou podobu výstavy, v níž mohly zaznít i některé méně tradiční a záměrně překvapivé výstavní postupy. Výstavnímu prostoru prvního sálu v tomto smyslu dominoval impozantní model kostry šavlozubého tygra *Smilodona* v životní velikosti. Atmosféru života v dobách dávno minulých připomněla originálním způsobem inscenovaná pravěká jeskyně, inspirovaná lokalitou pravěkého osídlení v nedalekých Starých Dobrkovicích. Samostatnou kapitolou výstavy byla rozsáhlá chodbová prezentace tzv. Burianových školních tabulí, doplněná přehlídkou vybraných vědeckých a populárně naučných publikací, na jejichž vzniku se Zdeněk Burian umělecky podílel.

Příznivé instalační podmínky pro umístění bohatého doprovodného materiálu dovolily tvůrcům výstavy expandovat i mimo vymezený výstavní prostor. Využili přitom všech dostupných možností zejména venkovního areálu muzea. Nástupní prostor před muzeem tak po dobu výstavy dotvářela mimořádně rozměrná a nepřehlédnutelná instalace modelu lebky Mamuta *Mammuthus primigenius* srstnatého, který se záhy stal jakýmsi neoficiálním maskotem výstavy. Prostor pod hlavním schodištěm byl klíčovou lokací pro vybudování improvizovaného dětské paleontologického pískoviště s kosterními pozůstatky pravěkých zvířat a nezbytnou paleontologickou výbavou pro malé vědce. Venkovní instalace se z pochopitelných důvodů staly mimořádně vděčným objektem pozornosti kolemjdoucích, ale i samotných návštěvníků výstavy a zejména u rodičů s dětmi, kteří na paleontologickém pískovišti našli vítanou možnost k aktivitám pro své nejmenší, splnily nejen kýžený propagační, ale i pragmatický účel a cíl. Dlužno dodat, že improvizovaný dětský koutek, nabízející pestré výtvarné a literární vyžití čekal na dětské návštěvníky rovněž ve výstavě.

Doprovodný program výstavy zaměřený na individuální i skupinové, dospělé i dětské návštěvníky zahájila 13. 7. 2014 akce „Den lovců mamutů v Dobrkovické jeskyni“, zaměřená na praktické ukázky jeskynního života a zpracování kůží ulovených zvířat. Volba Dobrkovické jeskyně přitom nebyla náhodná, v roce 2014 totiž uběhlo 80 let od vydání první odborné studie z výzkumů, které na této mimořádné lokalitě prováděli ve 30. letech 20. stol. členové Německé společnosti pro vědy a umění republiky Československé, profesoři Leonard Franz a Adalbert Liebus. Cenným obsahovým obohacením doprovodného programu výstavy se závěru srpna stal premiérový, nultý ročník Veletrhu pravěké a raně středověké kultury s názvem Kupecká osada KRUMBENOVE. Akce se během víkendového programu zúčastnilo přes 2 tisíce návštěvníků a díky koordinované aktivitě tisku, rozhlasu a televize se jí dostalo i velmi příznivé mediální odezvy.

Doprovodný program kulminoval v měsíci září soubornou nabídkou akcí pro školy na Terénní stanici experimentální archeologie na Křížovém vrchu a vyvrcholil o posledním zářijovém víkendu podzimní Muzejní nocí a závěrečnou pravěkou dílnou v Dobrkovické jeskyni, s ukázkou původních nálezů, výrobou pazourkových čepelí, rozdělování ohně pravěkými technikami a pravěkou střelnicí. Neděle 28. 9. byla pak zároveň posledním dnem výstavy, který

udělal definitivní tečku za mimořádně rušným výstavně programovým čtvrtletím.

Neutuchající zájem veřejnosti o umělecký odkaz Mistra Zdeňka Buriana a synergie programově propagačních možností, kterou pořádání takto zaměřených výstav nabízí, byly jistě jedním z hlavních důvodů mimořádně příznivé návštěvnické odezvy, které se výstavě v Regionálním muzeu dostalo. S celkovým počtem 14 249 návštěvníků se výstava Zdeněk Burian – Stopami pravěku stala druhou nejnavštěvovanější výstavou v dosavadní historii muzea a k potěše organizátorů přilákala nejen zvýšený počet individuálních, ale i skupinově organizovaných návštěvníků, mezi nimiž dominovaly rodiny s dětmi a školní skupiny.

S plným vědomím toho, že by organizační příprava výstavy nebyla možná bez úzké spolupráce s řadou osob a institucí bych závěrem tohoto stručného ohlednutí velmi rád poděkoval všem, kteří se na přípravě výstavy podíleli a k její realizaci přispěli.

Zápůjčky z díla Zdeňka Buriana poskytly následující instituce a osoby:

Památník národního písemnictví v Praze

ředitel: Mgr. Zdeněk Freissleben

kurátoři: Dr. Jiří Sedláček a Mgr. Bronislava Rokytová

Moravské zemské muzeum v Brně:

gen ředitel. PhDr. Mgr. Martin Reissner, Ph.D.

kurátorka: RNDr. Růžena Gregorová

Národní zemědělské muzeum-

Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství Ohrada Hluboká nad Vltavou

ředitel: Mgr. Martin Slaba

Zápůjčky rozsáhlé kolekce fosilií pravěké flóry a fauny poskytli následující instituce a osoby:

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

ředitel: Ing. František Štangel

kurátor: RNDr. Petr Rajlich, CSc.

Ze soukromých sběratelů:

Ing. Zdeněk Prokopec

Mgr. Filip Lýsek

Zápůjčky modelů prehistorických živočichů poskytli:

ZOO Hluboká nad Vltavou

ředitel: Ing. Vladimír Pokorný

odborný kurátor: RNDr. Roman Kössl

DILBA Production s.r.o.

zástupce firmy: MgA. Zdeněk Chmelář

Společnost DILBA Production,s.r.o. byla rovněž autorem návrhu a realizace paleontologického pískoviště.

Zápůjčku vybrané odborné a populárně naučné literatury pro výstavní využití poskytli:

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích

ředitel: Mgr. Ivo Kareš

vedoucí regionálního oddělení: Mgr. Tamara Pršínová

Ze soukromých osob:
Mgr. Ivan Slavík
Mgr. Filip Lýsek
Jiří Chládek

Nabídku prodeje zboží se vztahem k osobě a dílu Zdeňka Buriana zprostředkoval a umožnil:

Jiří Hochman
www.zdenekburian.com

Úplným závěrem bych rád vyslovil upřímné díky a ocenění panu **Mgr. Hynku Ruliškovi**, pod jehož kurátorským vedením výstava vznikala a bez jehož zkušeností s organizací obdobně zaměřených projektů by nebyla realizována v požadovaném rozsahu.